

Els exèrcits nazis secrets

El tècnic en operacions especials Otto Skorzeny sempre va gaudir de l'admiració que li professava Adolf Hitler.

El nazi Otto Skorzeny, que passà llargues temporades a Mallorca entre 1950 i 1975, dissenyà tres exèrcits secrets, un dels quals actuà espiant dirigents i partits esquerrans de la República Federal durant els anys cinquanta.

El 30 d'abril de 1945 Adolf Hitler se suïcidà. Automàticament va assumir la presidència del país l'almirall Karl Dönitz. Tot d'una ordenà l'alto el foc. Durant els dies

següents s'anaren rendint els comandaments militars alemanys que quedaven en actiu. A la fi, el 7 de maig el cap de l'estat major general Alfred Jodl signà la rendició formal en nom

de les forces armades, absoluta i sense condicions. La guerra s'havia acabat, a Europa. O no.

Wervolf. A les acaballes de 1944 el cap de les SS, Heinrich Himmler, encarregà a Otto Skorzeny, que aleshores era un reconegut especialista en operacions especials –vegeu els requadres– que organitzés un exèrcit paral·lel a la Wehrmacht. Que fos format per gent, sobretot, de les Wäffen SS, de les quals era coronel, i també de les Joventuts Hitlerianes. Fanàtics, en fi. L'objectiu era preparar-se per fer la vida impossible a les potències ocupants després de la que ja tenien per segura i imminent derrota. A tal efecte emmagatzemaren secretament tot tipus d'armes i explosius per portar a terme una campanya de terror mitjançant sabotatges d'infraestructures, assassinats... El nom que atorgaren a l'operació i a l'exèrcit clandestí va ser Wervolf –literalment, 'home llop'–, tot i que sovint també se l'anomenava –i així és citada en alguns llibres–, per proximitat fonètica i jugant amb el doble significat, Wehrwolf ('llop de defensa').

Skorzeny, com s'ha dit, era un reconegut especialista en aquest tipus de missions que, a més, comptava amb l'admiració que Hitler li professava. Havia –vegeu requadre– alliberat Mussolini el 1943 i el 1944 protagonitzà una altra operació espectacular, batejada amb el nom de Greif –'grifó'. Elegí 80 homes que parlessin anglès, els vestí de soldats americans i a bord de vehicles enemics requisats entraren en territori aliat. Així pogueren boicotejar a plaer: volaren ponts, magatzems de combustible, etcètera. Rere dels infiltrats avançava una columna de 3.500 forces especials comandades per Skorzeny que colpejava amb enorme rapidesa petites columnes enemigues i desapareixia. Aviat els aliats s'adonaren de l'engany. Skorzeny –que va ser ferit de gravetat en l'operació– va poder retirar els seus homes cap a lloc segur mentre que els disfressats eren detinguts i afusellats. Alguns d'ells, però, abans de morir explicaren que l'objectiu últim de l'operació era arribar fins on residia el comandant general de les forces aliades a Europa, Dwight D. Eisenhower, i assassinar-

Les forces aliades declararen Skorzeny el 1942 “el nazi més perillós”

lo. El pànic que provocaren aquestes confessions féu que els aliats decretessin histèriques mesures de seguretat que impediren l'avanç cap a terreny alemany durant dues setmanes i que formalment anomenessin Skorzeny “el nazi més perillós”.

La Wervolf era un altre pla amb el disseny típic del ja coronel de les SS. Arriscat, sense manies i basat en cops típics dels escamots d'operacions especials: ràpids i contundents. No es coneix amb detall quanta gent hi participà, però a parer de les diverses fonts, podrien ser des d'uns centenars fins a 5.000 efectius, si bé aquesta última xifra pareix molt exagerada. Tampoc no se sap si Skorzeny va dirigir cap atac. De fet, fa l'efecte que no, ja que el 8 de maig de 1945 es va rendir als britànics. Igualment s'ignora si realment els Wervolf actuaren de bon de veres com a estructura militar organitzada –comandament, oficials, tropes, ordres, etc.– tal com fou dissenyada, o bé si es va limitar a accions individuals o, a tot estirar, a petits grups de nazi fanàtics que no volien rendir-se i que actuaven cadascun pel seu compte. En qualsevol cas, sí que hi hagué nombrosos atemptats just abans –des de principis de 1945– i després de la rendició formal nazi, el 8 de maig, imputables a elements irregulars. Entre les accions destaquen els assassinats del cap de la guarnició del Berlín ocupat pels soviètics, general Nicolai Berzarin; del major –comandant– John Poston, de l'estat major del mariscal britànic Montgomery; i del batlle d'Aquisgrà, col·laboracionista dels aliats, doctor Franz Oppenhoff... A través d'una ràdio clandestina que emeté durant aproximadament un any, Wervolf assegurava que era responsable de molts més assassinats i sabotatges, però ningú no en pot estar cert. Segons la historiografia relacionada, a finals de 1946 ja no quedava cap guerrilla nazi organitzada.

L'heroi de Hitler

L'any 1943 Otto Skorzeny es va convertir en una celebritat a Alemanya. Per ordre directa de Hitler, la maquinària propagandística dirigida per Joseph Goebbels el popularitzà com el gran heroi que havia alliberat Benito Mussolini, l'amic i aliat del *Führer*.

La història començà el 25 juliol d'aquell any quan *Il Duce* va ser detingut. Fugia de les noves autoritats italianes després que l'haguessin destituït mitjançant un cop intern i que el país canviés de bàndol, de lluitar al costat dels nazis a fer-ho amb els aliats contra els nazis. El dictador intentava anar-se'n cap als territoris del nord encara sota domini alemany. Però en un control de carretera fou reconegut i arrestat. Des d'aquell moment el reclouïen a diversos indrets, i sovint el canviaven per evitar-ne l'alliberament per part dels fidels que encara tenia o bé per part dels alemanys.

L'espionatge nazi, tanmateix, aconseguí identificar on era exactament l'11 de setembre: a l'hotel Campo Imperatore –tancat com a presó per a ell– al cim d'una muntanya del massís de Gran Sasso, de més de 2.000 metres, als Apenins. El general del cos de paracaigudistes alemanys, Kurt Student, rebé l'ordre de Herman Göring, cap de l'aviació, d'alliberar-lo. Encomanà al major –comandant– Haral Mors que elaborés un pla d'actuació immediata, per l'endemà. A un lloc tan alt no es podien llançar els soldats des dels avions perquè els corrents d'aire podrien fer malbé la caiguda. Aleshores Mors plantejà a Student que diverses naus de planatge sense motor, carregades amb uns centenars d'homes, fossin dutes fins a la rodalia de la muntanya per part d'avions normals, deixades volar llavors soles i silenciosament i així arribar al cim. Segons els informes d'intel·ligència, devora de l'hotel hi havia algunes esplanades que permetrien l'aterratge. Si la sorpresa era absoluta, s'apoderarien del control de l'hotel ràpidament. Un pla arriscat, però plausible. El general frisava, així que li donà el vist-i-plau.

Quan tot estava decidit, aparegué el capità de les Waffen SS, Otto Skorzeny, el qual, seguint indicacions directes de Hitler, participaria en l'operació al capdavant del seu grup, anomenat Friedenthal, dedicat a operacions especials. Les noves ordres enviaren Mors a posar-se al cap d'una columna motoritzada que des de la zona controlada pels alemanys entraria en el territori aliat on hi havia el massís del cim i pujaria a tota velocitat fins a l'hotel. Per la seva banda, Skorzeny comandaria l'assalt per l'aire.

Cap a les 14 hores 11 naus de planatge feren terra –una més s'estavellà, i seus ocupants moriren– tal com s'havia previst a la rodalia de l'hotel, amb els de Friedenthal al complet i d'altres paracaigudistes. Els italians es rendiren sense disparar ni un tir. Ràpidament el capità de les SS localitzà el dictador italià i li comunicà oficialment el seu alliberament. Una avioneta aterrà tot d'una a la planícia i, després de les fotos per testimoniar l'espectacular rescat, se'n dugué *Il Duce* cap a Alemanya. La resta d'homes baixaren cap a la vall i es refugiaren en territori segur, controlat per l'exèrcit alemany. Tot plegat no havia durat ni una hora.

En conèixer l'èxit de la missió que pareixia impossible, la maquinària propagandística nazi es posà en marxa. L'Operació Roure –així se l'havia batejada– va ser familiar ràpidament per a tots els alemanys. Els noticiaris de ràdio i de cine, així com els diaris, no feien més que parlar de l'heroica acció duta a terme sota el comandament de Skorzeny. Hitler l'ascendí a major i el condecorà amb la Creu de Cavaller. Es convertí en el gran heroi del nazisme declinant, més conegut que una estrella de cine.

A l'esquerra: l'operació més famosa que protagonitzà Skorzeny fou l'alliberament de Benito Mussolini, el setembre de 1943. La gran cicatriu que el caracteritzava la hi feren en un duel d'esgrima quan estudiava enginyeria a Viena

Otto Skorzeny dissenyà tres exèrcits secrets nazis, fou el cap d'Odessa a Espanya i, entre més coses, traficant d'armes

Dos exèrcits nazis secrets. El passat mes de maig el setmanari *Der Spiegel* i el diari *Bild* varen publicar diversos documents fins ara classificats com a secrets a les mans del Servei Federal d'Intel·ligència –BND, en sigles germàniques: *Bundesnachrichtendienst*– des de la creació de la República Federal el 1949. La documentació s'ha conegut gràcies a la tasca de l'historiador Agiloff Kesselring

–nét d'un famós mariscal de camp de l'exèrcit nazi, amb igual llinatge, durant la Segona Guerra Mundial– que ha aconseguit que el Govern acceptés fer pública aquesta informació.

En síntesi, el que demostren els papers és que el 1949 es va posar en marxa l'anomenada operació Espasa Germànica, un nom sota el qual se solapaven dues actuacions diferents. Per una banda, la creació d'un cos

format per aproximadament dos milers d'efectius a la República Federal d'Alemanya que tenia per missió l'espionatge d'organitzacions i persones rellevants de l'esquerra –considerades pro-comunistes– per poder “neutralitzar-les” quan comencés la guerra amb l'URSS. Una possibilitat que aleshores molta gent donava per fet que es convertiria en una dramàtica realitat: la Tercera Guerra Mundial. I, per una altra banda, la formació d'un enorme exèrcit a Espanya de fins a 200.000 tropes alemanyes que tindrien com a missió alliberar Alemanya dels soviètics quan esclatés el conflicte. És curiós observar el nom del dissenyador d'aquests dos exèrcits secrets: Otto Skorzeny, l'heroi de Hitler.

Otto Skorzeny

Va néixer a Viena el 12 de juny de 1908 i va morir a Madrid el 7 de juliol de 1975. El pare i el germà gran eren enginyers i ell seguí la tradició: estudià enginyeria a la Universitat de Viena. Allà travà amistat amb companys que formaven part de les societats ultranacionalistes anomenades Schlagende Verbindungen, conegudes com a “grups de Mensur”, una mena d’esgrima germànica d’estrictes regles que havia nascut en el segle XVIII i que a principis del XX els joves teutons que somiaven glòries imperials passades solien practicar. Es tractava de lluitar entre ells per demostrar el valor. No a mort, però així i tot eren freqüents les ferides greus. Otto, en el desè dels tretze duels que va lliurar, en va rebre una de clàssica. L’oponent li tallà la cara. Li quedà una cicatriu molt aparatosa de la qual se sentia molt orgullós. De fet, entre la joventut nacionalista de les Mensur era motiu de gran envaniment portar-la. Tenia fins i tot un nom a posta: Schmiss. Era la demostració del coratge de qui, malgrat estar ferit, es mantenia en el combat, cosa que dóna fe de la manera de ser del jove Otto.

Simpatitzant del nazisme, ben aviat ingressà en el partit de Hitler, abans de l’Anschluss o *annexió* en la qual participà activament. En esclatar la Segona Guerra Mundial, es va fer voluntari de la força aèria, ja que sabia pilotar. Però per culpa de la seva gran alçada, quasi 2 metres, que li dificultava entrar a les cabines dels avions de combat, va ser destinat a les forces auxiliars, a terra. Un any després, aconseguí ingressar a les Waffen SS, amb una divisió de les quals combaté a França, Holanda, els Balcans i Rússia, on va excel·lir pel seu heroisme. Així es guanyà la molt preuada Creu de Ferro i els galons de capità. El 1941 va ser ferit greu i enviat a Berlín.

El 1942 els seus caps de les SS li encarregaren l’organització d’una nova unitat de comandos, que va prendre el nom de Friedenthal. Durant aquell any entrà en acció en nombroses ocasions rere de les línies enemigues: sabotatges, segrests d’oficials enemics, assassinats selectius... tot tipus de missions irregulars li foren encomanades i totes les tancà amb èxit.

A mitjan 1943 ja era molt conegut i apreciat entre els alts jerarques nazis. N’és prova que fou el mateix *Führer* qui –vegué l’altre requadre– li encarregà l’Operació Roure. L’èxit el catapultà a una fama només a l’abast de les grans estrelles cinematogràfiques. A més, li serví per ascendir a major de les SS.

Entre 1943 i 1945 va protagonitzar altres missions d’allò més arriscades que li valgueren el grau, primer, de tinent coronel i, més tard, de coronel. En acabar la guerra i malgrat ser sospitós d’haver ordenat matances de presoners aliats, no va ser condemnat –tot i que sí encausat– en els processos de Nuremberg. Fou ingressat a finals de 1946 en un camp de desnazificació, del qual fugí tot d’una i el 1948 aparegué a Espanya, on gaudí de protecció del Govern de Francisco Franco. El 1950, sota un nom fals, se li va concedir la residència oficialment.

Fins l’any de la seva mort, 1975, va viure llargues temporades a Mallorca tot i que estava empadronat a Madrid. Sempre demostrà un altíssim nivell de vida, que es nodria dels beneficis del tràfic internacional d’armes al qual sembla que es dedicà. Se’l tenia, a més, per ser el màxim responsable de la xarxa Odessa a Espanya. Sempre es mostrà orgullós del seu passat. En una entrevista a una televisió alemanya, enregistrada a ca seva d’Alcúdia, Mallorca, pocs anys abans de morir, quan el periodista li demanà si no tenia remordiments de res, contestava amb una gran riallada, “sí, d’haver perdut la guerra”.

El primer eix de l’operació es va posar en pràctica el 1949 i va ser efectiu durant tota la dècada de 1950. Entre els 2.000 voluntaris s’hi trobaven força efectius de les antigues SS, a més de professionals molt diversos: des de polítics municipals de dreta fins a advocats, professors... Tenint en compte que el dissenyador era el mateix que projectà Wervolf, devien estar els dos exèrcits relacionats, compartien membres...? No hi ha resposta, però el paral·lelisme hi és.

En els documents publicats apareixen implicats en l’Espasa polítics, policies i militars de la República Federal. Segons *Der Spiegel*, fins i tot el president Konrad Adenauer –demòcrata-cristià, ocupà el càrrec entre 1949 i 1963– tenia

constància de l’existència del grup clandestí i mai no ordenà dissoldre’l. Els dos casos més impactants d’interrelació entre els nazis clandestins i les autoritats d’aleshores els ofereixen Albert Schnez i Hans Speidel. El primer, que en diversos moments estigué en estret contacte amb Skorzeny per crear l’Espasa Germànica, va ser el 1955 un dels membres del Bundeswehr, comandament general de les forces armades federals, així com un dels homes de confiança del ministre de Defensa, Franz Josef Strauss, també demòcrata-cristià. Un altre impulsor de l’exèrcit secret nazi va ser el general de l’exèrcit federal Hans Speidel que, entre 1957 i 1963, arribà a ser comandant general de l’OTAN a Europa Central. Cap document aportat fins ara no fa

referència si l’Espasa cometé algun acte il·legal, a més de l’espionatge.

El segon eix de l’operatiu previst per Skorzeny és encara més cridaner. De fet és el disseny d’un tercer exèrcit, rere de Wervolf i l’Espasa. L’ex-comando nazi demanà entre 1950 i 1951 al Govern de Francisco Franco que permetés la creació en el seu territori d’un enorme cos militar de 200.000 efectius que s’armarien, organitzaren i prepararien per estar llestos per entrar en combat a Alemanya en el moment de la invasió comunista soviètica. Una contingència que l’ex-heroi de Hitler donava per segura. Skorzeny nodriria l’exèrcit secret de nazis fugits gràcies a Odessa que residien a Espanya i a d’altres països, alhora que importaria voluntaris des

